

Messier Klub

Észlelő	Műszer
Bajor Péter* (Székesfehérvár)	10x50 B, 30 T
Bakos Gáspár (Budapest)	44,5 T
Botfa Zsolt* (Mogyorósbánya)	10x50 B
Cserna Zsombor* (Budapest)	11 T
Dobra Szabolcs (Székesfehérvár)	7 L, 20 T, 30 T
Erki Ferenc* (Hatvan)	5 L
Gulyás Krisztián (Veresegyház)	11 T
Hartman Imre (Hajdúböszörmény)	8 L
Ifj. Balogh Zoltán (Hajdúböszörmény)	8 L, fotó
Jánosi Tibor* (Kisoroszi)	25 T
Kiss Péter (Kerepes)	11 T
Németh Lóránt Bence (Sé)	12x40 B
Paksa Balázs* (Zalaegerszeg)	8,6 L
Papp Sándor (Kecskemét)	24,4 T
Pintér Szabina* (Budapest)	20x50 B
Pozsgay Gyula* (Tatabánya)	7x35 B
Sánta Gábor (Kisújszállás)	5 L
Sebők Petra* (Budapest)	10,4 T
Szabó Gábor (Monor)	13 T
Szabó Gyula (Szeged)	17 T, CCD
Szauer Ágoston (Szombathely)	fotó

A nyáron 80 rajzot kaptunk 49 objektumról (ehhez a mennyiséghez nagyban hozzájárult az ágasvári tábor.) Emellett 6 fénykép és 3 CCD-felvétel színesíti a klub anyagát. Ebben az anyagban gyakorlatilag nem szerepelhet az elmúlt egy év archív anyaga, erre majd egy későbbi számban térünk ki. Mégis újult erővel indulhat a rovat, és ez elsősorban az észlelők érdeme. Külön kiemelendők Dobra Szabolcs magas színvonalú rajzai és részletes, mintaértékű leírásai. Érdemekben korántsem marad el tőle Sánta Gábor, aki megbízható, részletes, precíz munkákkal jelentkezik.

Az olvasók bizonyára észrevették, hogy az észlelőlista nevei mellett az eddigi gyakorlattól eltérően nem tüntettük föl a beküldött észlelések számát. Ennek oka az, hogy e sorok írójának véleménye szerint a mély-ég észlelések esetében elsősorban a nünőség és nem a mennyiség számít. A rovatvezető reméli, hogy ezt a módosítást az észlelők nem a beküldött észlelések számának rohamos csökkenésével „honorálják” majd, hanem talán kicsit kevesebb, de nagyon igényes észlelésekkel.

Most pedig lássunk egy kis izelítőt a nyár Messier-terméséből!

A legnépszerűbb objektum az M13 volt; összesen 7 észlelés érkezett erről a gömbhalmazról.

M13 GH Her

6x30 B; Szabó Gyula: Ez a világháborús látcső még nem bontja a halmazt. Egy 8 ívpernyi egyenletesen fénylő korongot övez egy ugyanekkora halo. (hmg: 5,6)

10x50 B; Bajor Péter: Az objektum elsőre csak halvány, diffúz pacninak látszik, de néhány perc után már csillagok villognak a szélén. (hmg: 5,5)

5 L, 20x; Sánta Gábor: Rendkívül részletgazdag; a centrumban egy 3–4 ívperces folt látszik, ebből csillaglánccok indulnak ki. A leghosszabb PA 330–340 felé látszik, további láncok vannak PA 60 és PA 150 felé. A csillagívek belső része kb. 8 ívperces, ezt egy majdnem ugyanekkora halo övezi, amely teljesen körszimmetrikus. Így a halmaz mérete 14 ívperc. PA 180 felé egy fényes, ívpernyi elliptikus folt figyelhető meg. A halmaz közepesen kompakt, megjelenése „DC 3–4” körüli. A felület inhomogén, márványos. Már ez a nagyítás is mutat 11^m-s csillagokat a peremen. Óriási élmény volt zenitben észlelni akkor, amikor KL-sal is látszott szabad szemmel! (hmg: 6,3)

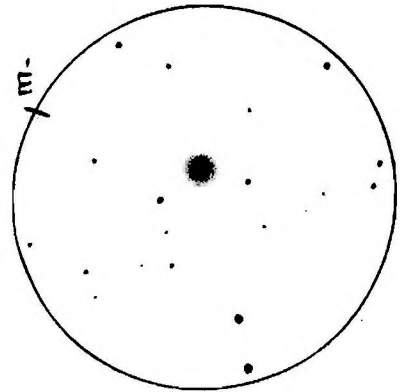
8 L, 121x; Ifj. Balogh–Hartman: Rendkívül fényes, diffúz; jól látható grízes szerkezete. A központi részen alig észlelhető szemcsézettség, a peremen halvány csillagok ülnek, körülötte halvány halo észlelhető. (hmg: 5,7)

E méltán híres halmaz sokoldalúságát szépen mutatják a különböző átmérővel készült megfigyelések. Ennek demonstrálására mindjárt két rajzot is bemutatunk róla. Bakos Gáspár rajza hamarosan illő keretek között is — önálló cikk formájában — megjelenik a Metcorban; most illetőül csak a rajz szakásos méretű reprodukcióját közöljük.

Most nézzük meg pár fokkal odébb, hogy az M13 monumentalitását hogyan ellenpontoszák az M92 lágy vonású szépségei.

M92 GH Her

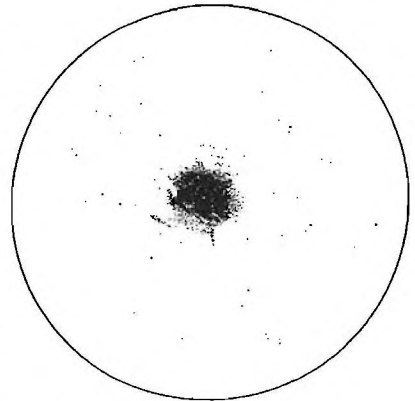
5 L, 20x; Sánta Gábor: Igen kompakt ködösség. Fényének jó része a magvidék 1–2 ívperces tartományából származik. A halmaz mérete 8 ívperc körüli, feleakkora, mint az M13. A gömbhalmaz körszimmetrikus. A halo igen halvány, bontásnak semmi jele. (hmg: 5,5)

5,0 L

20x

2°30'

44,5 T

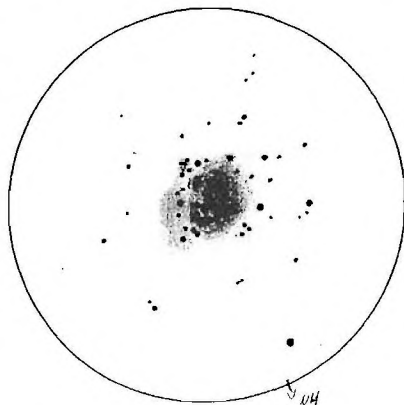
229x

18'

6,3 L, 33x; Hartman Imre: Kicsi, tüzes foltocska a látómezőben. Határozott körvonallakkal élesen kiemelkedik a háttérből. Kisebb, de karakteresebb az M13-nál, erősebb központi sűrűsödéssel. A halo halvány és egyenletes fényű.

11 T, 169x; Kiss Péter: Bomlik, legalább 100 csillaga látszik egy 3x3,5 ívperces területen. A mag nagyon fényes, kicsi, excentrikus. A magtól DNy felé egy fényesebb folt látható; K-re pedig egy csillaghármas. A pár ívperces halóban még sok csillag látszik.

20 T, 200x; Szabó Gyula: A halmaz a halóval együtt kellemesen belefér a 16 ívperces látómezőbe. Egész felületén részlegesen bontott; a magvidéki fényes csillagok egymásba érő korongjai tömör csillaglánccokat alkotnak. Sok csillag pontos pozíció szerint rajzolható, amint ez a közölt rajzon látható. A mag excentrikus, tőle délre egy nagy, csillagszegény vidék látható, amit fényes csillagok részben bonthatatlan láncá övez. A centrum még ködös, főleg északon. A maghoz közel még két csillagcsoportot övez ködös folt, a halóban ködösségnek már semmi nyoma. Kb. háromszor annyi csillag látható, mint amennyit rajzolni lehetséges.

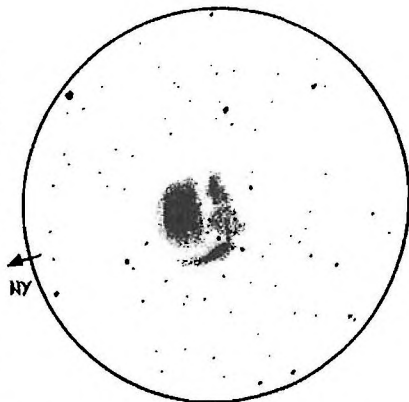
20,0 T 200x 16'

A késő nyári ég legjobban észlelt objektuma az M8 volt. Népszerűsége nem utolsósorban az ágasvári tábornok köszönhető; két új észlelőnk akadt, aki első rajzát erről az objektumról készítette.

M8 DF+NY SGR

7,2 L, 50x; Erki Ferenc: Az objektum nagyon szembeötlő; az ismert porsáv két részre tagolja a fényes ködösséget. A köd így kialakult szegmensei jelentősen különböznek megjelenésben, mivel keletre az NGC 6530 NY 10–12 csillaga látszik a ködre vetülve, nyugaton egy fényesebb ködrészben látszik két fényes csillag. (hmg: 6,5)

7 L, 30x; Dobra Szabolcs: Szabad szemmel is jól látható nagy, fényes köd, amely már 10x50 B-vel is sok részletet mutat. Ebben a távcsőben 31' méretűnek és csaknem kör alakúnak látszik. A legintenzívebb terület a β Sgr mellett látható. Ebben egy kifli alakú köd övez egy halványabb, kőr alakú felületet. Egy szakadás választja el egy fényesebb területtől, amelyből egy másik kör alakú fényesedés tör elő. Ezek

11,0 T 32x 1°36'

mellett az NGC 6530 körül feltűnő fátyol látszik. A halmaz 56x-os nagyításnál lesz teljesen bontható. Tovább haladva elérkeünk egy 6,5 magnitúdós csillaghoz, amelyet szintén fátyol övez. A negyedik fényes terület is hasonlóan diffúz. (hmg: 6,0)

8,6 L, 25x; Paks Balázs: Nagyméretű, diffúz ködösség egy laza halmaz csillagai között. A csillagok eloszlása egyenetlen, a köd közöttük több csomóba sűrűsödik. (hmg: 6,4)

11T, 32x; Kiss Péter: A köd 4 részből áll, a Ny-i a legfényesebb. Az északi rész a nyugati alá lóg. Csillagokra bomlott az NGC 6530. (hmg: 6,8)

SZABÓ GYULA

Folytatás a 46. oldalról!

30,0 T, 200x: Elliptikus GX fényesebb centrális vidékkel és erősen diffúz szélekkel. (Tuboly Vince)

Az NGC 5899 Boo GX egyáltalán nem mondható nehéznek 12^m 4-s fényessége ellenére, már kisebb, 10–12 cm-es távcsövekkel is látták. Jól kereshető a β Boo-tól kb. 3° -kal ÉK-re fekvő feltűnő csillagháromszög D-i (7^m 0– 7^m 5-s) tagja mellett.

PAPP SÁNDOR

Új tagjaink figyelmébe!

Az év hátralevő részében belépők számára nem tudjuk biztosítani a Meteor 1997/1–6. számait. Az új pártoló tagoktól 1400 Ft összegű tagdíjat kérünk, mely összeg illetményként magában foglalja a Meteor csillagászati évkönyv 1997. évi kötetét és a Meteor 1997/7–12. számait. Nem tagok számára a Meteor 1997-es második félévfolyamának előfizetési díja 840 Ft.

Az 1998-ra szóló pártoló tagdíj összege 2200 Ft, mely összeg a következő számunkkal kiküldendő postautalványon, ill. személyesen a keddi MCSE-ügyeleteken fizethető be.

Belépési nyilatkozat

Kérem felvételemet a Magyar Csillagászati Egyesületbe

Név:

Cím:

Szül. dátum: év hó nap

Telefonszám:

pártoló tagként (a tagdíj összege 1997-re 1400 Ft, illetmény:
Meteor csillagászati évkönyv 1997 és a Meteor 1997/7–12. számai

A tagdíjat a jelentkezési lappal egyidejűleg az MCSE címére
(1461 Budapest, Pf. 219.) kérjük feladni rózsaszín postautalványon!